

2-2-23

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

Minister VWS
Staatssecretaris VWS

Deadline: 2 februari
2023

nota

Voortgang Beleidsvisie Seksuele Gezondheid

TER BESLISSING

**Directoraat-Generaal
Volksgezondheid**

directie Publieke Gezondheid
Bevolkingsonderzoek en
Medische Ethiek

Opgesteld door

Datum

Kenmerk

3505292-1042658-PG

Zaaknummer

1042658

Bijlage(n)

3

1. Aanleiding

Op 5 oktober jl. is de beleidsvisie Seksuele Gezondheid gedeeld met de Kamer. Met deze brief deelt u de voortgang op een aantal punten uit de beleidsvisie met de Kamer. De beleidsvisie (d.d. 5 oktober jl.) staat geagendeerd voor het commissiedebat medische preventie van 16 februari a.s.

2. Geadviseerd besluit

Gaat u akkoord met de verzending van deze voortgangsbrief inclusief bijlagen aan de Kamer? U zendt de brief naar de Kamer mede namens de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), omdat het zwaartepunt van deze voortgangsbrief op de PrEP- en ASG-regeling ligt. Hiervoor is de verantwoordelijkheid belegd bij MVWS.

3. Kernpunten

In de voortgangsbrief geeft u een update over de volgende onderwerpen:

(1) U deelt het Nationaal Actieprogramma Soa, Hiv en Seksuele Gezondheid van het RIVM, voorzien van een korte reactie;

- Het actieplan is een update van het voorgaande plan over de periode 2017-2022, en is op onderdelen een concretisering van de actiepunten uit de beleidsvisie seksuele gezondheid van VWS.
- Het actieplan is van veldpartijen als Soa Aids Nederland (SANL) en Rutgers en is tot stand gekomen onder regie van het RIVM, in opdracht van VWS.
- Het actieplan sluit in grote lijnen aan op de beleidsvisie seksuele gezondheid van 5 oktober jl.
- De ambities van de veldpartijen raken soms het beleidsterrein van andere departementen, en op sommige punten gaat het actieplan verder dan de ambities van VWS. Zo pleit het actieplan voor het schrappen van abortus uit het Wetboek van strafrecht. U geeft hierop uw visie.
- Omdat het actieplan in opdracht van VWS en onder regie van het RIVM tot stand komt, kan de indruk ontstaan dat VWS verantwoordelijk is voor alle ambities en activiteiten in het plan, terwijl dat niet het geval is. U geeft daarom aan in gesprek te gaan met het RIVM om te kijken hoe het actieplan, de beleidsvisie en de verdere uitwerking zich tot elkaar verhouden en elkaar kunnen blijven versterken in de toekomst.

(2) U deelt de tussentijdse evaluatie van de PrEP-regeling van onderzoeksbureau Panteia, voorzien van uw beleidsreactie;

- PrEP-zorg bij de Centra voor Seksuele Gezondheid (CSG's) wordt over het algemeen door de geïnterviewde stakeholders als positief ervaren
- Het grootste knelpunt op dit moment is de huidige capaciteit van 8.500 personen (cq. het maximum aantal deelnemers) binnen de PrEP-regeling.
- Door de effecten van de COVID-19 pandemie op hiv-incidentie zijn de onderzoekers van de evaluatie voorzichtig in het trekken van een conclusie op de effecten van PrEP op hiv-infecties in Nederland.
- Het continueren van PrEP-zorg tijdens de pandemie door de CSG's mag als geweldige prestatie worden gezien.
- Volgens de evaluatie is er een groot draagvlak om PrEP-verstrekking in de toekomst voort te zetten en deze breed toegankelijk te maken.
- Als reactie op de tussenevaluatie vraagt u het RIVM een scenarioverkenning uit te voeren naar de mogelijkheden om de PrEP-zorg na 2024 te continueren, en een meer cijfermatige evaluatie naar het effect van PrEP op het aantal hiv-infecties in Nederland.
- Daarbij gaat u in op de aangenomen motie Paulusma-Ellemeet (36200-XVI-57) van 20 oktober jl. om bij een positief resultaat van de tussenevaluatie in kaart te brengen op welke wijze PrEP-zorg in de reguliere zorg kan landen en te bezien hoe een gat in het zorgaanbod na afloop van de pilot voorkomen kan worden.

Datum

-

Kenmerk

3505292-1042658-PG

(3) U deelt de jaarlijkse rapportages van de Stichting hiv monitoring (SHM) en het RIVM met de Kamer, voorzien van een korte samenvatting en toelichting;

- Uit het *rapport van SHM* blijkt dat het aantal hiv-infecties in 2021 verder gedaald is naar 427 personen. Opvallend is dat het aantal recente hiv-besmettingen onder mannen die seks hebben met mannen (MSM) met 10 procentpunt (van 37% naar 27%) gedaald is. SHM geeft aan dat deze daling kan wijzen op de effectiviteit van PrEP.
- 4 personen werden gediagnosticeerd met hiv terwijl ze op de wachtlijst voor de PrEP-regeling stonden. U geeft in uw reactie aan dit te betreuren.
- 44 personen wilden PrEP gebruiken, maar hadden hiertoe geen toegang. U geeft hiervoor mogelijke verklaringen, afgestemd met het RIVM en SHM.
- 75 personen met hiv gaven aan in het verleden PrEP te hebben gebruikt. Bij 9 personen is resistentieontwikkeling ontdekt. Dit bemoeilijkt de behandeling vooralsnog echter niet. U geeft aan deze ontwikkeling samen met het RIVM en SHM nauwlettend in de gaten te houden.
- Uit het *jaarlijkse rapport van het RIVM* over de voortgang van de PrEP-regeling blijkt dat het maximum aantal deelnemers binnen de PrEP-regeling bereikt is sinds juni 2022. Op dit moment is er volgens het RIVM een wachtlijst voor de PrEP-regeling van 3.033 personen (peildatum december 2022). Het RIVM meldt 11 hiv-infecties binnen de PrEP-regeling. De meest waarschijnlijke oorzaak hiervan is verkeerd gebruik van het middel.
- Het RIVM gaat uit van een effect van het gebruik van PrEP op de hiv-incidentie. Er zijn geen bewijzen voor een hogere soa-incidentie onder PrEP-gebruikers.

- (4) U deelt – zoals toegezegd in de Kamerbrief van 5 oktober jl. – de opdrachtbeschrijving van de toekomstverkenning naar de positionering van de ASG-regeling binnen het zorgstelsel.

Datum

-

Kenmerk

3505292-1042658-PG

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

- Er is veel aandacht vanuit de Kamer voor PrEP, onder andere op het gebied van het wegwerken van de wachtlijst binnen de huidige PrEP-regeling en het voortzetten van de regeling na afloop medio 2024.
- In de brief gaat u in op bovengenoemde motie Paulusma-Ellemeet (36200-XVI-57) van 20 oktober jl. VVD en D66 hebben met de motie ingestemd. CDA en ChristenUnie stemden tegen en gaven in het debat aan hun reserves te hebben bij de rol van de overheid in het financieren van PrEP-zorg.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

- Het NAP is onder coördinatie van het RIVM tot stand gekomen met veldpartijen als SANL en Rutgers. Op 1 december jl. is het plan openbaar gemaakt op het nationaal congres soa*hiv*seks.
- SHM heeft op 17 november jl. haar rapport openbaar gemaakt. In de media is ruim aandacht geweest voor deze cijfers (bijvoorbeeld: ['Preventiepil werkt', minder hiv bij mannen die seks hebben met mannen \(nos.nl\)](#)). In reactie hierop heeft SANL mede namens diverse veldpartijen zoals COC Nederland en de Hiv Vereniging een brief verstuurd aan u waarin gewezen wordt op het aantal hiv-besmettingen die voorkomen hadden kunnen worden indien PrEP breder toegankelijk was geweest. Het gaat hierbij specifiek om 48 mensen die hiv hebben opgelopen terwijl zij zich wilden beschermen tegen hiv. De directeur Publieke Gezondheid heeft deze brief inmiddels van een reactie voorzien, u geeft in deze voortgangsbrief nadere duiding over dit cijfer na nadere afstemming met het RIVM en SHM. De antwoordbrief van de directeur is ter informatie toegevoegd. Wanneer u akkoord bent met deze nota, wordt deze antwoordbrief verzonden.
- In twee verschillende Kamerbrieven (beleidsvisie Seksuele Gezondheid van 5 oktober jl.; reactie petitie Aidsfonds van 2 september jl.¹) heeft u verwezen naar de tussentijdse evaluatie als basis voor de verkenning voor de bestending van PrEP-zorg.
- Betrokken veldpartijen, verschillende politieke partijen en media wachten op de uitkomsten van de evaluatie en de conclusies die daaruit getrokken kunnen worden.

c. *Financiële en personele gevolgen* N.v.t.

d. *Juridische aspecten haalbaarheid* N.v.t.

e. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*

- De opdrachtbeschrijving voor de toekomstverkenning van de ASG-regeling is afgestemd met het RIVM. De relevante stakeholders,

¹ Kamerbrief vergaderjaar 2022-2023, kamerstuk 29477, nummer 785

waaronder de CSG's en veldpartijen zoals SANL, worden betrokken in de verkenning zelf. De opdrachtbeschrijving is ter kennisgeving met hen gedeeld.

- De voortgangsbrief is afgestemd met FEZ.

Datum

-

Kenmerk

3505292-1042658-PG

f. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

g. Toezeggingen

- U heeft in de beleidsvisie seksuele gezondheid (gedeeld 5 oktober jl.) toegezegd de opdrachtbeschrijving voor de toekomstverkenning van de positionering van de (aanvullende) seksuele gezondheidszorg in zorgstelsel te delen met de Kamer.
- U zegt in deze brief toe het RIVM te vragen om een meer cijfermatige evaluatie naar het effect van PrEP op het aantal hiv-infecties in Nederland uit te voeren. Naar verwachting zal de evaluatie rond de zomer van 2023 worden opgeleverd.
- U zegt in deze brief toe het RIVM te vragen om middels een scenarioverkenning in kaart te brengen welke mogelijkheden er zijn om de PrEP-zorg na afloop van de pilot medio 2024 te kunnen bestendigen. Hierbij zal ook worden gekeken naar de financiële draagkracht van PrEP-gebruikers. Ook zal in de verkenning rekening worden gehouden met mogelijke resistentieontwikkeling. Naar verwachting wordt de scenarioverkenning voor de zomer van 2023 opgeleverd.
- Besluitvorming over een eventueel vervolg van de PrEP-zorg vindt na de zomer van 2023 plaats door u op basis van de cijfermatige evaluatie en de scenarioverkenning van het RIVM.
- U deelt in deze brief de opdrachtbeschrijving voor de uitvoering van de toekomstverkenning van de ASG-regeling. Naar verwachting wordt deze verkenning begin 2024 opgeleverd en gedeeld met de Kamer.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.